

EADEM

SELECTA

EX GRÆCIS

SCRIPTORIBUS

LATINE REDDITA

AD VERBUM

A

NICOLAO GALEOTTI

E SOC. JES.

ROMÆ MDCCXLII

Typis Generosi Salomoni

Superiorum facultate

Venalia apud Hæredes Barbiellini

in Foro Pasquini

ΕΚΛΕΚΤΑ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΩΝ

SELECTA
EX GRÆCIS
SCRIPTORIBUS.

ROMÆ, MDCCXLV.
Typis Josephi Collini.
SUPERIORUM FACULTATE.

Si vendono a Pasquino nella Libraria
di Gio: Lorenzo Barbiellini.

Da respingervi alla Cattedra di
Lingua Greca del Coll.° Rom.°
178

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙ
JUVENTUTI
TYPOGRAPHUS S.

Optabam jamdiu, Adolescentes optimi, vobis, qui Græcæ linguæ datis operam, industria prodesse mea; quod fuit in caussa, cur de aliquo Græci Scriptoris opere formis excudendo cogitarem. Multi illi quidem tum ex Oratoribus, tum etiam ex Poëtis occurrebant animo; Verum hi, licet versu alliciant, ac te-

teneant, adeo tamen dialectis implexi plerumque sunt, ut Tirones facile in ipso veluti limine deterreant, atque a Græcæ linguæ studio ita abjiciant, ut, ex quo maximus fructus sperabatur, id maxime sit fraudi: illorum vero scripta, quamvis captu faciliora sint, magnamque utilitatem contineant, ac pariant, quum tamen & poëtica amœnitate, qua maxime ducimur, destituantur, & dialectis, quæ ad perfectam græci sermonis cognitionem sunt maxime necessariæ, si paucos demas, omnino careant, non sola legenda arbitror. Iccirco quo magis consultum vobis prospectumque foret, & utilitatem amœnitati conjunctam haberetis, illud mihi sumsi, ut nonnulla ex utrisque selige-

ligerem, atque eo ordine conlocarem, ut a facilioribus, & ad Tironum captum magis accommodatis ad difficiliora fieret transitus, quo fore confido, ut nihil a rudioribus, nihil ab eis, qui aliquantum profecerint, desideretur. Valete.

Imprimatur,

Si videbitur Rmo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. Archiepiscopus Tarsi Vicesgerens.

Imprimatur,

Fr. Nicolaus Ridolfi Magister Sacri Palatii Apostolici Ordinis Prædicatorum.

ΛΟΥ-

LUCIANI
DIALOGI

Cresus, Pluto, Menippus, Midas, Sardanapalus.

I

Cr. Non tolleramus, o Pluto, Menippum hunc canem commorantem nobiscum. Quare aut illum alibi colloca, aut nos commigrabimus in alium locum. Pl. Quidnam vobis grave facit, cum simul mortuus sit? Cr. Quoniam nos ploramus, et gemimus recordantes earum rerum, quę supra terram fuerunt: Midas

qui-

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΔΙΑΛΟΓΟΙ·

Κροῖσος, Πλούτων, Μένιππος, Μίδας, Σαρδανάπαλος.

α.

ΚΡ. Οὐ φέρομεν, ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα· ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσομεν εἰς ἕτερον τόπον. ΠΛ. Τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος ὤν; ΚΡ. Ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ στένομεν, ἐκείνων μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας

μὲν οὑτοσὶ τοῦ χρυσίου, Σαρδανάπαλος δὲ τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ τῶν θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα, καὶ καθάρματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν· ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων ἐπιταράττει ἡμῶν τὰς οἰμωγάς· καὶ ὅλως λυπηρός ἐστι. ΠΛ. Τί ταῦτα φασὶν, ὦ Μένιππε; ΜΕ. Ἀληθῆ, ὦ Πλούτων· μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας, οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες ἔτι μέμνηνται, καὶ περιέχονται τῶν ἄνω· χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν αὐτούς. ΠΛ. Ἀλλ' οὐ χρή, λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν στερούμενοι. ΜΕ. Καὶ σὺ μωραίνεις, ὦ Πλούτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς. ΠΛ. Οὐδαμῶς· ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι στασιάζειν ὑμᾶς. ΜΕ. Καὶ μὴν, ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ἀσυρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν,

quidem hic recordans auri, Sardanapalus autem multe voluptatis, ego vero thesaurorum; irridet et increpat mancipia & piacula nos appellans. Interdum autem etiam cantans conturbat nostros gemitus & omnino molestus est. PL. Quid ille dicunt, Menippe? ME. Vera, o Pluto, odio enim habeo ipsos, ignavi & pernitiosi qui sunt. quibus non sufficit vixisse male, sed etiam mortui etiam nunc meminerunt rerum terrenarum, & animum intendunt in ea, que supra terram sunt. Gaudeo igitur contristans illos. PL. sed non oportet. Dolent enim non parvis rebus privati. ME. Etias tu stultus es, o Pluto, consentiens existens horum gemitibus. PL. Nullo modo, sed nollem discordare vos. ME Vos porro pessimi Lydorum & Phrigum, et Assiriorum sic cogitate; quod non conquiescam hinc si abeatis sequar contristans

& occinens, & irridens. Cr. Haec non injura sunt? Me. Non; sed illa injura erant, quae vos faci elati, adorari vos dignos existimantes & liberos homines ludificantes, & mortis omnino non reminiscentes. Igitur plorate omnibus illis rebus privati. Cr. Multis certe, o Dii, & magnis possessionibus. Mi. Quanto ego quidem auro! Sa. Quanta ego voluptate! Men. Euge sic facite lugete quidem vos. Ego vero nosce te ipsum saepe connectens h. e. [repetens] supercantabo vobis. Decet enim his gemitibus supercantantem esse me

Mercurius, et Charon

11.

Merc. Supputemus, o Portitor, si videtur quam multa mihi debeas jam ut ne rursus contendamus aliquid h. e in aliquare de

καὶ κατᾴδων, καὶ καταγελῶν. ΚΡ. Ταῦτα οὐχ᾽ ὕβρεις; ΜΕ. Οὐκ· ἀλλ᾽ ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες, καὶ τοῦ θανάτου τὸ παράπαν οὐ μνημονεύοντες· τοιγαροῦν οἰμώζετε πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. ΚΡ. Πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων. ΜΙ. Ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ. ΣΑ. Ὅσης δ᾽ ἐγὼ τρυφῆς. ΜΕ. Εὖγε, οὕτω ποιεῖτε, ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς· ἐγὼ δὲ τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις συνείρων, ἐπᾴσομαι ὑμῖν· πρέποι γὰρ ἂν ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπαδόμενον.

Ἑρμῆς, Χάρων.

β΄.

ΕΡ. Λογισώμεθα, ὦ Πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐρίζωμέν τι

ϖεὶ αὐτῶν. ΧΑ. Λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ· ἄμεινον γὰρ εἰδέναι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. ΕΡ. Ἄγκυραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. ΧΑ. Πολλοῦ λέγεις. ΕΡ. Νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην, καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. ΧΑ. Τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. ΕΡ. Καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου, πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. ΧΑ. Καὶ τούτους προσίθει. ΕΡ. Καὶ κηρὸν ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα, καὶ ἥλους δὲ, καὶ καλῴδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. ΧΑ. Εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. ΕΡ. Ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ· πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φής. ΧΑ. Νῦν μὲν, ὦ Ἑρμῆ, ἀδύνατον, ἢν δὲ λοιμός τις, ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνέσται τότε ἀποκερδάναι ἐν τῷ πλήθει παραλο-

de ipsis Ch: supputemus, o Mercuri;
melius enim definire de ipsis, quo de=
beatur, et minoris negotii. Mer. An=
coram mandanti tibi emi quinque drach=
mis. Ch. Magno pretio dicis. Mer. Per Plu=
tonem quinque drachmis illam emi; et
struppaculum ad alligandos remos duobus
obolis. Ch: Pone quinque drachmas et
duos obolos. Mer: Et acum ad resarcien
dum velum emi quinque obolis ego ex=
solvi. Ch. Etiam hos adjunge. Mer. Ce=
ram, ut oblinantur rimae navigii aper=
tae, et clavos et funiculum, ex quo fune=
cto hyperam fecisti. Duabus drach=
mis omnia. Ch. Euge juxto pretio haec
emisti. Mer: haec sunt, nisi aliquid a=
liud effluxit in supputatione. quando igi=
tur haec redditurum te dicis? Ch. Nunc
quidem, o Mercuri, impossibile. si autem
pestis aliqua vel bellum demiserit fre=
quentes aliquos licebit lucrari multa me

falso

suppeditantes potoria. Merc: Nunc igi-
tur ego sedeo pessime regens, ut eveni-
unt, ut his fruar. Ch. non licet aliter o
Mercuri. Nunc autem pauci et videt
veniunt ad nos, pax enim est. Mer.
Melius sic etiam si nobis prorogetur
a te debitum. Verum enim vero priis-
ci illi o Charon, nosti quales venie-
bant fortes omnes sanguine pleni et
sauci multi. Nunc autem vel veneno
aliquis a filio propinato mortuus, vel
ab uxore, vel ob voluptatem tumefa-
ctus ventrem et crura. Pallidi enim
omnes, et ignavi, neque similes illis.
Plurimi ipsorum ob pecunias veniunt
insidiatores, ut videntur. Ch.
Omnino enim desiderabilia sunt hæc.
Mer. igitur neque ego videar pec[illegible]
[illegible] acerbe repetens, quæ tibi sunt
debita a te.

λογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. ΕΡ. Νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύοιμι. ΧΑ. Οὐκ ἔστιν ἄλλως, ὦ Ἑρμῆ· νῦν δὲ ὀλίγοι, ὡς ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν· εἰρήνη γάρ. ΕΡ. Ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ ὄφλημα· πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοί, ὦ Χάρων, οἶσθα οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί· νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀποθανών, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικός, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξῳδηκὼς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη· ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲ ὅμοιοι ἐκείνοις· οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. ΧΑ. Πάνυ γὰρ περιπόθητά ἐστι ταῦτα. ΕΡ. Οὐκοῦν οὐδ' ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

Ἥφαιστος, καὶ Ζεύς.

γ'.

ΗΦ. Τί με, ὦ Ζεῦ, δεῖ ποιεῖν; ἥκω γάρ, ὡς ἐκέλευσας, ἔχων τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθους δέοι μιᾷ πληγῇ διατεμεῖν. Ζ. Εὖγε, ὦ Ἥφαιστε, ἀλλὰ δίελέ μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, κατενεγκών. ΗΦ. Πειρᾷ μου, εἰ μέμηνα; πρόσταττε δ' οὖν τ' ἀληθές, ὅπερ θέλεις σοὶ γενέσθαι. Ζ. Διαιρεθῆναί μοι τὸ κρανίον, εἰ δὲ ἀπειθήσεις, οὐ νῦν πρῶτον ὀργιζομένου πειράσῃ μου· ἀλλὰ χρὴ καθικνεῖσθαι πάντι τῷ θυμῷ, μηδὲ μέλλειν· ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τῶν ὠδίνων, αἵ μου τὸν ἐγκέφαλον ἀναστρέφουσιν. ΗΦ. Ὅρα, ὦ Ζεῦ, μὴ κακόν τι ποιήσωμεν· ὀξὺς γὰρ ὁ πέλεκύς ἐστι, καὶ οὐκ ἀναιμωτί, οὐδὲ κατὰ τὴν Εἰλείθυιαν μαιώσεταί σε. Ζ. Κατένεγκε

μό-

Vulcanus, et Juppiter

III.

Vul: Quid me, o Juppiter oportet facere? Venio enim ut jussisti habens securim acutissimam, etiamsi oporteret unico ictu lapides dividere. Jup. Euge, o Vulcane; sed divide meum caput in duo impingens. Vul: Tentas me, an insaniam? Impera igitur vera, quod vis fieri. Jup. divide mihi Calvariam

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

μόνον, ὦ Ἥφαιστε, θαῤῥῶν· οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. ΗΦ. Ἄκων μὲν κατοίσω δέ· τί γὰρ οὐ χρὴ ποιεῖν, σοῦ κελεύοντος; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος; μέγα, ὦ Ζεῦ, κακὸν εἶχες ἐν τῇ κεφαλῇ· εἰκότως γοῦν ὀξύθυμος ἦσθα, τηλικαύτην ὑπὸ τὴν μήνιγγα παρθένον ζωογονῶν, καὶ ταῦτα ἔνοπλον· ἦπου στρατόπεδον, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων· ἡ δὲ πηδᾷ καὶ πυῤῥιχίζει, καὶ τὴν ἀσπίδα τινάσσει, καὶ τὸ δόρυ πάλλει, καὶ ἐνθουσιᾷ· καὶ τὸ μέγιστον, καλὴ πάνυ, καὶ ἀκμαία γεγένηται ἤδη ἐν βραχεῖ· γλαυκῶπις μὲν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς· ὥστε, ὦ Ζεῦ, μαίωτρά μοι ἀπόδος ἐγγυήσας μοι αὐτήν. Ζ. Ἀδύνατα αἰτεῖς, ὦ Ἥφαιστε· παρθένος γὰρ ἀεὶ θέλει μένειν· ἐγὼ γοῦν τό γε ἐπ' ἐμοὶ, οὐδὲν ἀντιλέγω. ΗΦ. Τοῦτ' ἐβουλόμην· ἐμοὶ μελήσει τὰ λοιπά. Καὶ ἤδη συναρπάσω αὐτήν. Ζ. Εἴ σοι ῥᾴδιον οὕτω, ποίει·

ποίει· πλὴν οἶδα, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς.

Μένιππος, καὶ Κέρβερος.

δʹ.

ΜΕ. Ὦ Κέρβερε, συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τῆς Στυγὸς, οἷος ἦν ὁ Σωκράτης, ὁπότε κατήει πρὸς ὑμᾶς; εἰκὸς δὲ σὲ θεὸν ὄντα μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπότε ἐθέλοις. ΚΕ. Πόῤῥωθεν μὲν, ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀτρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν, καὶ τοῦτο ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ στομίου ἑστῶσιν ἐθέλων· ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἴσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔτι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη

ἐκώ-

ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοῖος ἐγίνετο. ΜΕ. Οὐκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὐκ ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγματος; ΚΕ. Οὐκ ἀλλ' ἐπείπερ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἑώρα, κατεθρασύνετο, ὡς δῆθεν οὐκ ἄκων πεισόμενος, ὃ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσωνται οἱ θεαταί· καὶ ὅλως περὶ πάντων τῶν γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ στομίου τολμηροὶ, καὶ ἀνδρεῖοι, τάδ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. ΜΕ. Ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατεληλυθέναι ἔδοξα; ΚΕ. Μόνος, ὦ Μένιππε, ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρὸ σοῦ· ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσῄειτε, μηδ' ὠθούμενοι· ἀλλ' ἐθελούσιοι, γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

Διο-

Διογένης, Μαύσωλος.

ε.

ΔΙ. Ὦ Κάρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; ΜΑ. Καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἦρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων· καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος· καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός· τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλος νεκρὸς, ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐς κάλλος ἐξησκημένον, ἵππων, καὶ ἀνδρῶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένων, λίθου τοῦ καλλίστου, οἷον οὐδὲ νεὼν εὕροι τις ἂν ῥᾳδίως· οὐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μεγαφρονεῖν;

ΔΙ. Ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φὴς, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου; ΜΑ. Νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. ΔΙ. Ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοὶ ἐκείνη, οὔτε ἡ μορφὴ πάρεστιν· εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δικαστὴν εὐμορφίας πέρι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθείη ἂν τοῦ ἐμοῦ· φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά· καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποσεσιμώμεθα· ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασσεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐστίν· σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτοῦ, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φῄς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζούμενος. ΜΑ. Ἀνόνητα οὖν μοι ἐκεῖνα πάντα· καὶ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης;

ΔΙ.

ΔΙ. Οὐκ ἰσότιμος, ὦ γυναιότατε· οὐ γάρ. Μαύσωλος μὲν γὰρ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ· καὶ τάφον ὁ μὲν ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρεῖ ἑαυτοῦ ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς κατεσκευασμένον· ὁ Διογένης δὲ τοῦ μὲν σώματος, εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν· οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου· λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτοῦ καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον, ὦ Καρῶν ἀνδραποδωδέστατε, τοῦ σοῦ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ

ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΟΣ.

ἘΝ πολλοῖς μὲν ὦ Δημόνικε πολὺ διεστώσας εὑρήσομεν τάς τε τῶν σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας, πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις· οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν· οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι· καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε· τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας, οὐδ᾽ ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν. ἡγούμενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρεγομένους,

νους, καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους. τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς, ἀπεσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας, πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν· ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν, καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγωνιζόμενον, σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ, ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους συγγράφουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν, οὐ μὴν περί γε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν, ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται, μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη σπουδαῖοι

πε-

πεφυκέναι δόξουσι, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦσιν, οἱ δὲ καὶ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι. διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὑρόντες, ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες, μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι, καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι, καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν, καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν, ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἐδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον, οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι. κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνάλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε· πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥαθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν, ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς

ἔχον-

ἔχοντας ἔβλαψε, καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν· ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις ξυναυξηθῇ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστί· τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα, δυνατὰ καθιστῶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ, θαρσαλέως ὑπομένουσα· καὶ τὸν μὲν ὄκνον, ψόγον, τὸν δὲ πόνον, ἔπαινον ἡγουμένη· ῥᾴδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστιν ἐκ τῶν Ἡρακλέους ἄθλων, καὶ τῶν Θησέως ἔργων· οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικοῦτον εὐδοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥς τε μὴ δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς, οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων. οὐδὲ γὰρ ὀλιγωρῶν τῆς ἀρε-

τῆς,

τῆς, οὐδὲ ῥαθυμῶν, διετέλεσε τὸν βίον· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κινδύνους ὑπέμενεν· οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγάπα· ἀλλ' ἀπήλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸς, ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος· οὐδὲ ταπεινῶς διῴκει τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκαλός τε ἦν, καὶ μεγαλοπρεπὴς, καὶ τοῖς φίλοις κοινὸς· καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας, ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκοντας· ἡγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρείαν πολλῷ κρείττω φύσιν νόμου, καὶ τρόπον γένους, καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης· ἐπιλίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησαίμεθα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν· δεῖγμα δὲ τῆς Ἱππονίκου φύσεως νῦν ἐξενηνόχαμεν, πρὸς ὃ δεῖ ζῆν σε, ὥσπερ πρὸς παράδειγμα, νόμον μὲν τὸν ἐκεί-

νου τρόπον ἡγησάμενον, μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γιγνόμενον· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν ζώων, τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων. ἡγοῦμαι δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν, ὡς σοὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐφάμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν· οὕτω δὲ τὴν γνώμην ἀδύνατον διατεθῆναι, τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκουσμάτων πεπληρωμένον. τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις αὔξεσθαι πέφυκε· διόπερ ἐγώ σοι πειράσομαι συντόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἂν μοι δοκοίης ἐπιτηδευμάτων πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι· πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεούς, μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ

τοῖς

τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων ἀπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ, τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον. τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν· τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σαυτοῦ παῖδας· ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων, μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγιείαν συμφέροντα· τούτου δ' ἂν ἐπιτυγχάνοις, εἰ λήγεις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος. μήτε γέλωτα προπετῆ στέργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου, τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μανικόν. ἃ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. ἔθιζε σαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σύννουν· δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δόξεις. ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν, κόσ-

κόσμον, αἰσχύνην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· τούτοις γὰρ ἅπασι δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σαυτῷ γε συνειδήσεις. τὸν μὲν θεὸν φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα. τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου· τὰς ἡδονὰς θήρευε, τὰς μετὰ δόξης. τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν, ἄριστον, ἄνευ δὲ τούτου, κάκιστον. εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς κἂν ψευδεῖς ὦσιν, οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσιν, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων, κἂν γὰρ παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσῃ· μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῴης. ἐὰν ᾖς φιλομαθὴς, ἔσῃ καὶ πολυμαθής. ἃ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας,

προσ-

προσλάμβανε ταῖς ἐπιστήμαις. ὁμοίως
γὰρ αἰσχρὸν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον μὴ
μανθάνειν, καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν
παρὰ τῶν φίλων μὴ λαμβάνειν. κατα-
νάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν, εἰς τὴν
τῶν λόγων φιληκοΐαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλ-
λοις χαλεπῶς εὑρημένα συμβήσεταί σοι
ῥαδίως μανθάνειν. ἡγοῦ τῶν ἀκουσμά-
των πολλὰ, πολλῶν εἶναι χρημάτων
κρείττω. τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει,
τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει·
σοφία γὰρ μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον.
μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι
πρὸς τοὺς διδάσκειν τὶ χρήσιμον ἐπαγ-
γελλομένους. αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπό-
ρους τηλικαῦτα πέλαγη διαπερᾷν ἕνεκα
τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐ-
σίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μὴ δὲ τὰς κατὰ
γῆν πορείας ὑπομένειν, ἐπὶ τῷ βελτίω
καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν. τῷ
μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος, τῷ

B 2 δὲ

δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος. ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν, τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας· εὐπροσηγορίας δὲ, τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν. ἡδέως μὲν ἔχε πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις. οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθὴς ἔσῃ, τοῖς δὲ φίλος γενήσῃ. τὰς ἐντεύξεις μὴ πυκνὰς ποιοῦ τοῖς αὐτοῖς, μὴ δὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν. πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων. Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἑκουσίοις, ὅπως ἂν δύναιο, καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν. ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχρὸν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. ἔσῃ δὲ τοιοῦτος, ἂν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς, δι' ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ δι' ὧν εὐπορήσεις· τῇ δὲ ὀργῇ παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ὥσπερ ἂν πρὸς σαυτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσειας· ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς, ἂν αἰσχρὸν ὑπο-

ὑπολάβης, τῆς μὲν οἰκετῶν ἀρχὴν, ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν. ἐν δὲ τοῖς λυπηροῖς, ἂν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιβλέπης, καὶ σεαυτὸν, ὡς ἄνθρωπος ὢν, ὑπομιμνήσκης. μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων, ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας. δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὅρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους. προσήκειν ἡγοῦ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν. περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρη τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοί τε τῷ λέγοντι, κἀκείνοις τοῖς ἀκούουσιν. ὅρκον ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχρᾶς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ κινδύνων διασώζων· ἕνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεὸν ὀμόσης, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλης. δόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν. μηδένα φίλον ποιοῦ πρὶν ἂν ἐξετάσης, πῶς κέχρηται

τοῖς προτέροις φίλοις. ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν, καὶ περὶ σὲ γενήσεσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε· βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ, πειρῶ διαμένειν. ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν, καὶ πολλοὺς ἑταίρους μεταλλάττειν. μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, μήτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἑταίρων θέλε. τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἂν μὴ δεόμενος, τὸ δεῖσθαι προσποιῇ. περὶ τῶν ῥητῶν, ὡς ἀποῤῥήτων ἀνακοίνου· μὴ τυχὼν μὲν γὰρ, οὐδὲν βλαβήσῃ· τυχὼν δὲ, μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπιστήσῃ. δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. οὕτω δ᾽ ἂν ἄριστα χρήσῃ τοῖς φίλοις, ἂν μὴ περιμένῃς τὰς παρ᾽ ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ᾽ αὐτεπάγγελτος ἐν τοῖς καιροῖς αὐτοῖς βοηθῇς.

θῆς. ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιίαις, καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. ἀποδέχου τῶν ἑταίρων, μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας. πολλοὶ μὲν γὰρ ἀτυχοῦσι τοῖς φίλοις συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσι. Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν. εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. ἔστι γὰρ φιλοκάλου μὲν, τὸ μεγαλοπρεπές, καλλωπιστοῦ δὲ, τὸ περίεργον. ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. καταφρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον σπουδαζόντων, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ δυναμένων· παραπλήσιον γὰρ οἱ τοιοῦτοι πάσχουσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππον κτήσαιτο κα-

καλὸν, κακῶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος. πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν. ἔστι δὲ χρήματα μὲν, τοῖς χρῆσθαι δυναμένοις. κτήματα δὲ, τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις. τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἕνεκα, τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι, καὶ τοῦ φίλῳ σπουδαίῳ δυστυχοῦντι βοηθῆσαι. πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλλόντως, ἀλλὰ μετρίως αὐτὸν ἀγάπα· στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω. μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης. κοινὴ γὰρ ἡ τύχη, καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. τοὺς ἀγαθοὺς εὐποίει. καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρὰ ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. κακοὺς εὐποιῶν, ὅμοια πείσῃ τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν. ἐκεῖναί τε γὰρ τοὺς διδόντας, ὥσπερ τοὺς τυχόντας ὑλακτοῦσιν· οἵ τε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας, ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσι. μίσει τοὺς κολακεύοντας.

ὥσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας. ἀμφότεροι
γὰρ πιστευθέντες τοὺς πιστεύοντας ἀδι-
κοῦσιν. ἐὰν ἀποδέχῃ τῶν φίλων τοὺς
πρὸς τὸ φαυλότατόν σοι χαριζομένους,
οὐχ ἕξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλ-
τιστον ἀπεχθανομένους. Γίγνου πρὸς τοὺς
πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς, ἀλλὰ μὴ
σεμνός. τῶν μὲν γὰρ τὸν ὑπερηφανικὸν
ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν,
τῶν δὲ τὸν ὁμιλητικὸν τρόπον ἅπαντες
ἡδέως ὑποφέρουσιν. ὁμιλητικὸς δὲ ἔσῃ
μὴ δύσερις ὢν, μηδὲ δυσάρεστος, μη-
δὲ πρὸς πάντα φιλόνεικος, μηδὲ πρὸς
τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως
ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζό-
μενοι τυγχάνωσιν· ἀλλὰ θυμουμένοις
μὲν αὐτοῖς εἴκων, πεπαυμένοις δὲ τῆς
ὀργῆς ἐπιπλήττων. μηδὲ περὶ τὰ γε-
λοῖα σπουδάζων, μηδὲ περὶ τὰ σπου-
δαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαι-
ρον πανταχοῦ λυπηρόν· μηδὲ τὰς χά-

ειτας ἀχαρίστως χαριζόμενος, ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοί, ποιοῦντες μὲν εὖ, ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπουργοῦντες. μηδὲ φιλαίτιος ὤν, βαρὺ γάρ· μηδὲ φιλεπιτιμητὴς, παροξυντικὸν γάρ. Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις συνουσίας· ἂν δέ ποτέ σοι συμπέσῃ καιρὸς, ἐξανίστασο πρὸ μέθης. ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρῇ, ταυτὰ πάσχει τοῖς ἅρμασι, τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν· ἐκεῖνά τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται διαμαρτάνοντα τῶν εὐθυνόντων, ἥτε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται, διαφθαρείσης τῆς διανοίας. ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι, θνητὰ δὲ τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν. ἡγοῦ τὴν παιδείαν τοσούτῳ μεῖζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πωλοῦσιν. αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεζημίωσε τοὺς ἔχοντας. πολλάκις γὰρ

ὧν

ὧν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτῳ τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν. οὓς ἂν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγέλλοντας. ἀρχὴ μὲν γὰρ φιλίας ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος. βουλευόμενος, παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων. τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα· ἡγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν θεοῦ εὐτυχίαν, παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν. περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ παρρησιάσασθαι, βούλει δέ τισι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις, ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πράγματος. οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε γνώμην αἰσθήσῃ, καὶ σεαυτὸν οὐ καταφανῆ ποιήσεις. ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβουλεύεσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς ὑπὲρ τῶν αὑτοῦ διῴκησεν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς

ὑπὲρ τῶν ἰδίων, οὐδέποτε καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλεύεσθαι παροξυνθείης, εἰ τὰς ξυμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψαις· καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας ἀναμνησθῶμεν. μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη, καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα· δόξεις γὰρ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι, καὶ ζηλοῦν, ὥστε σοι συμβήσεται παρά τε τῷ πλήθει μᾶλλον εὐδοκιμεῖν, καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὔνοιαν βεβαιοτέραν ἔχειν. πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις. ἰσχυρότατον μέντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον. ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον, τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα, τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν. εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς μηδενὶ χρῷ πονηρῷ πρὸς τὰς διοικήσεις. ὧν γὰρ

ἂν

ἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν. ἐκ τῆς κοινῆς ἐπιμελείας ἀπαλλάττου, μὴ πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος. πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος. μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίστασο, μήτε συνηγόρει. δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οἷάπερ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βοηθῇς. παρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δυνάμενον, ἀνέχου δὲ τὸ ἴσον ἔχειν. ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης, μὴ δι' ἀσθένειαν, ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν. μᾶλλον ἀποδέχου δικαίαν πενίαν, ἢ πλοῦτον ἄδικον. τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας μόνον ὠφελεῖ, ἡ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει. κἀκείνων μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι, ταύτης δὲ τοῖς μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν. μηδένα ζήλου τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλ-

λον ἀποδέχου τοὺς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας. οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν ἀδίκων, εἰ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίσι γε σπουδαίαις ὑπερέχουσι. πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει. μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. πειρῶ τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονος, τὴν δὲ ψυχὴν φιλόσοφος. ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾷν ἐπίστῃ τὰ συμφέροντα. πᾶν ὅ,τι ἂν μέλλῃς λέγειν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ. πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας. νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον. οὕτω γὰρ οὔτ' εὐτυχῶν ἔσῃ περιχαρὴς, οὔτε δυστυχῶν περίλυπος. δύο ποιοῦ καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἄμεινον σιγᾷν.

σιγᾶν, ἢ λέγειν. χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς
συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν, καὶ λυποῦ
μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν.
Γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις, ἐν μηδετέροις
ὢν κατάδηλος. ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν
οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν, τὴν
δὲ διάνοιαν φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν.
μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον, ἢ κίνδυνον.
δεῖ γὰρ εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν φαύλοις
τὴν τοῦ βίου τελευτὴν, τοῖς δὲ σπου-
δαίοις, τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. μά-
λιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν.
ἐὰν δέ ποτέ σοι συμβῇ κινδυνεύειν,
ζήτει τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν
μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰ-
σχρᾶς φήμης. τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι,
πάντων ἡ πεπρωμένη κατέκρινε· τὸ
δὲ καλῶς ἀποθανεῖν, ἴδιον τοῖς σπου-
δαίοις ἡ φύσις ἀπένειμε. καὶ μὴ θαυ-
μάσῃς εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει
σοι πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν.

οὐδὲ

οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν· ἀλλὰ προελόμενος διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. τὴν μὲν γὰρ τούτων χρείαν ῥᾳδίως εἰδήσεις, τὸν δὲ συμβουλεύοντα μετ' εὐνοίας χαλεπῶς εὑρήσεις. ὅπως οὖν τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου ζητῇς, ἀλλ' ἐντεῦθεν ὥσπερ ἐκ ταμιείου προφέρῃς, ᾠήθην δεῖν μηδὲν παραλιπεῖν, ὧν ἂν ἔχω σοὶ συμβουλεύειν. πολλὴν δ' ἂν τῷ θεῷ χάριν σχοίην, εἰ, μὴ διαμάρτοιμι τῆς δόξης, ἣν ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὑρήσομεν, ὥσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας, ἀλλ' οὐ τοῖς νουθετοῦσι. σὲ δὲ νομίζω τοὐναντίον τούτων ἐγνωκέναι, τεκμηρίῳ χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην σου

παι-

παιδείαν φιλοπονίᾳ. τὸν γὰρ αὑτῷ τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι. μάλιστα δ' ἂν παροξυνθείης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοις ὅτι καὶ τὰς ἡδονάς, τὰς ἐκ τούτων, μάλιστα γνησίως ἔχομεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥᾳθυμεῖν, καὶ τὰς πλησμονὰς ἀγαπᾶν, εὐθὺς αἱ λῦπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήγασι. τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν, καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυτὸν βίον οἰκονομεῖν, ἀεὶ τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς, καὶ βεβαιοτέρας ἀποδίδωσι, κἀκεῖ μὲν πρότερον ἡσθέντες, ὕστερον ἐλυπήθημεν· ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας τὰς ἡδονὰς ἔχομεν. ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ἔργοις, οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἴσθησιν λαμβάνομεν. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν βίον, οὐ δι' αὐτὰ τὰ πράγματα ποιοῦμεν, ἀλλὰ

τῶν

τῶν ἐπαινούντων ἕνεκα διαπονοῦμεν. ἐνθυμοῦ δὲ διότι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν. εὐθὺς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποίηνται τὴν ὑπόθεσιν, τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν, ἢ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιπλήττοντας. πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν φάσκοντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφέροντας· εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ λόγῳ μόνῳ ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἦπου τοὺς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους οὐ φαύλους εἶναι φήσομεν; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν, μὴ μόνον εἰς ἑαυτοὺς ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προδότας· ἡ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα, καὶ δόξαν, καὶ φίλους ἐνεχείρισεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας κατέστησαν. εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ὄντα τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι διανοίας,

νοίας, ἡγοῦμαι κἀκείνους ἐπὶ τοῖς οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς φαύλους, καὶ τοὺς σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν, ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν· οἷς χρὴ παραδείγμασι χρωμένους ὀρέγεσθαι τῆς καλοκἀγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκασιν, ἀναγιγνώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνουσαν· οὕτω χρὴ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους, μηδενὸς μὲν ἀπείρους ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μόλις γὰρ ἄν τις

ἐκ

ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐπικρατήσειεν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

Ἐπειδὴ τοὺς ἐν τῷ τάφῳ κειμένους, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷ πολέμῳ γεγενημένους, ἔδοξε τῇ πόλει δημοσίᾳ θάπτειν, καὶ προσέταξεν ἐμοὶ, τὸν νομιζόμενον λόγον εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς· ἐσκόπουν μὲν εὐθὺς ὅπως τοῦ προσήκοντος ἐπαίνου τεύξονται. ἐξετάζων δὲ καὶ σκοπῶν, ἀξίως εἰπεῖν τῶν τετελευτηκότων, ἕν τι τῶν ἀδυνάτων εὕρισκον ὄν. οἱ γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν πᾶσιν ἔμφυτον τοῦ ζῆν ὑπερεῖδον ἐπιθυμίαν, καὶ τελευτῆσαι καλῶς μᾶλλον ἠβουλήθησαν, ἢ ζῶντες τὴν Ἑλλάδα

ἰδεῖν

ἰδεῖν ἀτυχοῦσαν· πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον παντὶ λόγῳ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν καταλελοίπασιν; ὁμοίως μέντοι διαλεχθῆναι τοῖς πρότερόν ποτε εἰρηκόσιν ἐνθάδε καλὸν εἶναί μοι δοκεῖ. ὡς μὲν οὖν ἡ πόλις σπουδάζει περὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτῶντας, ἔκ τε τῶν ἄλλων ἔστιν ἰδεῖν, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, καθ' ὃν αἱρεῖται τὸν ἐροῦντα ἐπὶ ταῖς δημοσίαις ταφαῖς. εἰδυῖα γὰρ παρὰ τοῖς χρηστοῖς ἀνδράσι τὰς μὲν τῶν χρημάτων κτήσεις, καὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἡδονῶν ἀπολαύσεις ὑπερεωραμένας, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῶν ἐπαίνων πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν οὖσαν. ἐξ ὧν ταῦτ' ἂν αὐτοῖς μάλιστα γίνοιτο λόγων, τούτοις ᾠήθησαν δεῖν αὐτοὺς τιμᾶν. ἵν' ἣν ζῶντες ἐκτήσαντο εὐδοξίαν, αὕτη καὶ τετελευτηκόσιν αὐτοῖς ἀποδοθείη. εἰ μὲν οὖν τὴν ἀνδρείαν μόνην αὐτοῖς, τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων· ὑπάρχουσαν ἑώρων, ταύτην ἂν ἐπαινέ-

σας,

σας, ἀπηλλαγμένην τῶν λόγων, ἐπειδὴ δὲ καὶ γεγενῆσθαι καλῶς, καὶ πεπαιδεῦσθαι σωφρόνως, καὶ βεβιωκέναι φιλοτίμως συμβέβηκεν αὐτοῖς, ἐξ ὧν εἰκότως ἦσαν σπουδαῖοι, αἰσχυνοίμην ἄν, εἴ τι τούτων φανείην παραλιπών. ἄρξομαι δ᾽ ἀπὸ τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἀρχῆς· ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστου χρόνου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνωμολόγηται. οὐ γὰρ μόνον εἰς πατέρ᾽ αὐτοῖς, καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ᾽ ἄνδρα ἀνενεγκεῖν ἑκάστῳ τὴν φύσιν ἔστιν· ἀλλ᾽ εἰς ὅλην κοινῇ τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογοῦνται εἶναι. μόνοι γὰρ πάντων ἀνθρώπων ἐξ ἧς περ ἔφυσαν, ταύτην ᾤκησαν, καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν παρέδωκαν. ὥστε δικαίως ἄν τις ὑπολάβοι, τοὺς μὲν εἰς τὰς ἐπήλυδας ἐλθόντας πόλεις, καὶ τούτων πολίτας προσαγορευομένους, ὁμοίους εἶναι τοῖς εἰσποιητοῖς τῶν παίδων·

τοῦ-

τούτους δὲ γνησίους γόνῳ τῆς πατρίδος πολίτας εἶναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τοὺς καρποὺς, οἷς ζῶσιν ἄνθρωποι, παρ' ἡμῖν πρώτοις φανῆναι, χωρὶς τοῦ μέγιστον εὐεργέτημ' εἰς πάντας γενέσθαι, ὁμολογούμενον σημεῖον ὑπάρχειν τοῦ μητέρα τὴν χώραν εἶναι τῶν ἡμετέρων προγόνων. πάντα γὰρ τὰ τίκτοντα ἅμα καὶ τροφὴν τοῖς γιγνομένοις, ἀπ' αὐτῆς τῆς φύσεως φέρει. ὅπερ ἥδε ἡ χώρα πεποίηκε. τὰ μὲν οὖν εἰς γένος ἀνήκοντα. τοιαῦτα δι' αἰῶνος ὑπάρχει τοῖς δὲ τῶν ἀνδρῶν προγόνοις. τὰ δ' εἰς ἀνδρίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάντα μὲν κατοκνῶ λέγειν φυλαττόμενος, μὴ μῆκος ἄκαιρον ἐγγένηται τῷ λόγῳ, ἃ δὲ καὶ τοῖς εἰδόσι χρήσιμα ἀναμνησθῆναι, καὶ τοῖς ἀπείροις κάλλιστα ἀκοῦσαι, καὶ ζῆλον ἔχει πολὺν, καὶ μῆκος λόγων ἄλυπον ἔχοντα, ταῦτα ἐπὶ κεφαλαίων εἰπεῖν πειράσομαι. οἱ γὰρ τῆς κοινῆς τὸν πα-

παρόντα χρόνον γενεᾶς πρόγονοι καὶ πατέρες, καὶ τούτων ἐπάνω τὰς προσηγορίας ἔχοντες, αἷς ὑπὸ τῆς ἐν γένει γνωρίζονται, ἠδίκησαν μὲν οὐδένα πώποτε οὔτε Ἕλληνα, οὔτε βάρβαρον· ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καλοῖς κἀγαθοῖς, καὶ δικαιοτάτοις εἶναι. ἀμυνόμενοι δὲ, πολλὰ καὶ λαμπρὰ διεπράξαντο. καὶ γὰρ τὸν Ἀμαζόνων στρατὸν ἐλθόντα ἐκράτησαν οὕτως, ὥστ' ἔξω Φάσιδος ἐκβαλεῖν. καὶ τὸν Εὐμόλπου καὶ τὸν ἄλλον πολλῶν στόλον οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων χώρας ἐξήλασαν· οὓς οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς ἑσπέραν πάντες οὐδ' ὑπέμειναν, οὔτ' ἠδυνήθησαν κωλῦσαι. καὶ μὴν καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων, ὃς τοὺς ἄλλους ἔσωζε, σωτῆρες ὠνομάσθησαν, ἡνίκα ἦλθον εἰς τήνδε τὴν γῆν ἱκέται, φεύγοντες Εὐρυσθέα, καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις, καὶ

καλοῖς ἔργοις, τὰ τῶν κατοιχομένων νόμιμα οὐ περιεῖδεν ὑβριζόμενα. ὅτε τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας θάπτειν ἐκώλυε, Κρέων. τῶν μὲν οὖν εἰς μύθους ἀνηνεγμένων ἔργων, πολλὰ παραλιπὼν τούτων ἐπεμνήσθην, ὧν οὕτως ἕκαστον εὐσχήμονας, καὶ πολλοὺς ἔχει λόγους, ὥστε καὶ τοὺς ἐμμέτρους, καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς, καὶ πολλοὺς τῶν συγγραφέων ὑποθέσεις τὰ ἐκείνων ἔργα τῆς αὑτῶν Μουσικῆς πεποιῆσθαι. ἃ δὲ τῇ μὲν ἀξίᾳ τῶν ἔργων οὐδὲν ἐστι τούτων ἐλάττω, τῷ δ' ὑπογυώτερον εἶναι τοῖς χρόνοις οὔπω μεμυθολόγηται, οὐδ' εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐπανῆκται τάξιν, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐλθόντα, μόνοι δὶς ἠμύναντο, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν· καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν αἴτιοι κατέστησαν. καὶ προείρηται μὲν ὃ μέλλω λέγειν ὑπ' ἄλλων

πρό-

πρότερον· δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου καὶ καλῶς ἔχοντος ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους στερηθῆναι. τοσοῦτον γὰρ ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζοιντ᾽ ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀριστεῖς δέκ᾽ ἔτη τῆς Ἀσίας ἓν χωρίον πολιορκοῦντες μόλις εἷλον· οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς Ἠπείρου στόλον ἐλθόντα μόνοι τἆλλα πάντα κατεστραμμένον, οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκουν, ἐπέθηκαν. ἔτι τοίνυν τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι πλεονεξίας κωλύοντες, πάντας ὅσους συνέβη γενέσθαι κινδύνους ὑπέμειναν· ὅπου τὸ δίκαιον εἴη τεταγμένον, ἐνταῦθα προσνέμοντες ἑαυτοὺς, ἕως εἰς τὴν νῦν ζῶσαν ἡλικίαν ὁ χρόνος περιήγαγεν ἡμᾶς. μηδεὶς δὲ ἡγείσθω με ἀποροῦντα, ὅτι χρὴ περὶ τούτων εἰπεῖν ἑκάστου, ταῦτα τὰ πραχθέντα ἀπηριθμηκέναι. εἰ γὰρ

ἁπάντων ἀμηχανώτατος ὢν ὅ, τι χρὴ λέγειν ποιήσασθαι, ἡ ἐκείνων ἀρετὴ πολλὰ καλὰ δίδωσιν εἰπεῖν καὶ πρόχειρα, ἃ ῥᾴδιον μέν ἐστι διελθεῖν. ἀλλὰ προαιροῦμαι τῆς εὐγενείας, καὶ τὴν παρὰ τοῖς προγόνοις μεγίστων μνησθεὶς ὡς τάχιστα συνάψαι τὸν λόγον πρὸς τὰ τοῖσδε πεπραγμένα. ἵν᾽ ὥσπερ τὰς φύσεις ἦσαν συγγενεῖς, οὕτω τοὺς ἐπαίνους ἐπ᾽ αὐτῶν κοινοὺς ποιήσωμαι. ὑπολαμβάνων ταῦτ᾽ ἂν εἶναι κεχαρισμένα κἀκείνοις, καὶ μάλιστ᾽ ἀμφοτέροις, εἰ τῆς ἀλλήλων ἀρετῆς μὴ μόνον τῇ φύσει μετάσχοιεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαίνοις. ἀνάγκη δ᾽ ἐν τῷ μεταξὺ διαλαβεῖν, καὶ πρὸ τοῦ τὰ τοῖσδε πεπραγμένα τοῖς ἀνδράσι δηλοῦν, καὶ τοὺς ἔξω τοῦ γένους, πρὸς τὸν τάφον ἠκολουθηκότας πρὸς εὔνοιαν παρακαλέσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς χρημάτων δαπάνην, ἤ τινα ἄλλην θεωρίαν ἱππικῶν, ἢ γυμνικῶν ἄθλων ἐτάχθην κοσμῆσαι τὸν

τάφον, ὅσῳ περ ἂν προθυμότερον καὶ ἀφειδέστερον τοῦτο παρεσκευασάμην, τοσούτῳ μᾶλλον ἂν προσήκοντα ἔδοξα πεποιηκέναι· λόγῳ δ' ἐπαινέσαι τούσδε τοὺς ἄνδρας αἱρεθεὶς, ἐὰν μὴ τοὺς ἀκούοντας συμβουλομένους λάβω, φοβοῦμαι μὴ τῇ προθυμίᾳ τοὐναντίον οὗ δεῖ ποιήσω. ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος καὶ τὸ τάχος καὶ ἡ ἰσχὺς καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια, αὐτάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις τοῖς κεκτημένοις, καὶ κρατοῦσιν ἐν αὐτοῖς, οἷς ἂν παρῇ, κἂν μηδεὶς τῶν ἄλλων βούληται, ἡ δὲ τῶν λόγων πειθὼ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας προσδεῖται. καὶ μετὰ μὲν ταύτης κἂν μετρίως ῥηθῇ δόξαν ἤνεγκε, καὶ χάριν προσαποιεῖ· ἄνευ δὲ ταύτης, κἂν ὑπερβάλῃ τῷ λέγειν καλῶς, προσέστη τοῖς ἀκούουσι. πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἵδε πράξαντες, δικαίως ἐπαινεθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμὶ τοῖς ἔργοις, ἀπορῶ τί πρῶτον εἴπω.

προϊστάμενα γάρ μοι πάντα εἰς ἕνα καιρὸν δύσκριτον καθίστησί μοι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαι τὴν αὐτὴν ποιήσασθαι τοῦ λόγου τάξιν, ἥπερ ὑπῆρξε τοῦ βίου τούτοις. οἵδε γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐν πᾶσι τοῖς παιδεύμασιν ἦσαν ἐπιφανεῖς, τὰ πρέποντα καθ' ἡλικίαν ἀσκοῦντες ἑκάστην, καὶ πᾶσιν ἀρέσκοντες οἷς χρή, γονεῦσι, φίλοις, οἰκείοις. τοιγαροῦν ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα νῦν ἡ τῶν οἰκείων αὐτοῖς καὶ φίλων μνήμη, πᾶσαν ὥραν ἐπὶ τούτους φέρεται τῷ πόθῳ, πολλὰ ὑπομνήματα λαμβάνουσα ἐν οἷς συνῄδει τούτοις ἀρίστοις οὖσιν· ἐπειδὴ δὲ εἰς ἄνδρας ἀφίκοντο, οὐ μόνον τοῖς πολίταις γνώριμον τὴν αὑτῶν φύσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κατέστησαν. Ἔστι γὰρ ἔστιν ἁπάσης ἀρετῆς ἀρχὴ μὲν σύνεσις, πέρας δὲ ἀνδρία, καὶ τῇ μὲν δοκιμάζεται, τί πρακτέον ἐστί· τῇ δὲ σώζεται. ἐν τούτοις ἀμφοτέροις,

οἵδε

σι-
ξι-
ιαι.
ιν,
οὐ
ται
ίαι
της
ῳι-
τῆ
ται
ῳ,
ἐι
δὴ.
ῷς
ι,
ιι-
χὴ
τῆ
ή,
ς,

οἵδε πολὺ διήνεγκαν. καὶ γὰρ εἴ τις ἐφύετο κοινὸς πᾶσι κίνδυνος τοῖς Ἕλλησιν, οὗτοι πρῶτοι προείδοντο, καὶ πολλάκις εἰς σωτηρίαν ἅπαντας παρεκάλεσαν. ὅπερ γνώμης ἀπόδειξίς ἐστιν εὖ φρονούσης, καὶ τῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοίας μεμιγμένης κακία, ὅτ᾽ ἐνῆν, ταῦτα κωλύειν ἀσφαλῶς, τὰ μὲν οὐ προορώσης, τὰ δ᾽ εἰρωνευομένης. ὅμως ἡνίχ᾽ ὑπήκουσαν, καὶ τὰ δέοντα ποιεῖν ἠθέλησαν, οὐκ ἐμνησικάκησαν. ἀλλὰ προστάντες καὶ παρασχόντες ἅπαντα προθύμως, καὶ σώματα, καὶ χρήματα, καὶ συμμάχους εἰς πεῖραν ἦλθον ἀγῶνος, εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο. ἐξ ἀνάγκης δὲ συμβαίνει ὅταν μάχη γίγνηται, τοῖς μὲν ἡττᾶσθαι, τοῖς δὲ νικᾶν. οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι δ᾽ εἰπεῖν ὅτι μοι δοκοῦσιν οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει, τῆς μὲν ἥττης οὐ μετέχειν, νικᾶν δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι. τὸ

μὲν γὰρ κρατεῖν ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἂν ὁ δαίμων παραδῷ, κρίνεται. ὃ δ' εἰς τοῦτο ἕκαστον ἔδει παραχέσθαι, πᾶς ὁ μένων ἐν τάξει πεποίηκεν. εἰ δὲ θνητὸς ὢν τὴν εἱμαρμένην ἔχε τῇ τύχῃ· πέπονθε τὸ συμβαῖνον, οὐχὶ τὴν ψυχὴν ἥττηται τῶν ἐναντίων. νομίζω τοίνυν καὶ τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι τοὺς πολεμίους, πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ, τὴν τούτων ἀρετὴν αἰτίαν γεγενῆσθαι. κατ' ἄνδρα γὰρ πεῖραν εἰληφότες οἱ τότε συμμίξαντες ἐκεῖ, οὐκ ἐβούλοντο αὖθις εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις· ὑπολαμβάνοντες ταῖς μὲν φύσεσι ταῖς ὁμοίαις ἀπαντήσεσθαι, τύχην δὲ οὐκ εὔπορον εἶναι τὴν ὁμοίαν λαβεῖν· δηλοῖ δὲ οὐχ ἥκιστα ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ τὰ τῆς γεγονυίας εἰρήνης. οὐ γὰρ ἔνεστ' εἰπεῖν οὔτ' ἀληθεστέραν, οὔτε καλλίω πρόφασιν τοῦ τῆς τῶν τετελευτηκότων ἀγασθέντα ἀρετῆς τὸν

τῶν

τῶν ἐναντίων κύριον φίλον γενέσθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις βέλεσθαι μᾶλλον, ἢ πάλιν τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἄρασθαι. οἶμαι δ' ἂν εἴτις αὐτοὺς τοὺς παραταξαμένους ἐρωτήσειε πότερ' ἡγοῦνται ταῖς αὑτῶν ἀρεταῖς, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι, καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὐτῶν ἐμπειρίᾳ, καὶ τόλμῃ, καὶ ψυχῇ, οὐδένα οὔτ' ἀναίσχυντον, οὔτε τολμηρὸν οὕτως εἶναι. ὅν τιν' ἀντιποιήσεσθαι τῶν πεπραγμένων. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν ὁ πάντων κύριος δαίμων ὡς ἠβούλετο, ἔνειμε τὸ τέλος, πάντας ἀφεῖσθαι κακίας ἀνάγκη τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους γε ὄντας· περὶ ὧν δ' ὁ τῶν ἐναντίων ἡγεμὼν ὑπῆρξε τοὺς ἐπὶ τούτῳ ταχθέντας οὐχὶ τοὺς πολλοὺς, οὔτ' ἐκείνων, οὔθ' ἡμῶν αἰτιάσαιτ' ἄν τις εἰκότως. εἰ δ' ἄρα ἔστι τις ἀνθρώπων ὅτῳ περὶ τούτων ἐγκαλέσαι προσήκει τοῖς ἐπὶ τούτῳ ταχθεῖσι Θηβαίων, οὐχὶ τοῖς

πολλοῖς οὔθ' ὑμῶν, οὔτ' ἐκείνων ἐγκαλέσειεν ἄν τις εἰκότως. οἱ δύναμιν λαβόντες ἔχουσαν θυμὸν ἀήττητον καὶ ἀπροφάσιστον, καὶ φιλοτιμίαν ἐφάμιλλον, οὐδ' ἐν τούτων οὐκ ὀρθῶς ἐχρήσαντο. καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἐστὶ τούτων ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης, οὕτως ὑπολαμβάνειν. ὃ δὲ ἅπασιν ὁμοίως ἀνθρώποις τοῖς οὖσι γεγένηται, φανερὸν ὅτι ἡ πάσης τῆς Ἑλλάδος ἄρα ἐλευθερία ἐν ταῖς τῶν δὲ τῶν ἀνδρῶν ψυχαῖς διεσώζετο. ἐπειδὴ γὰρ ἡ πεπρωμένη τούτους ἀνεῖλεν, οὐδεὶς ἀντέστη τῶν λοιπῶν. καὶ φθόνος μὲν ἀπείη τοῦ λόγου. δοκεῖ δέ μοι τίς ἂν εἰπὼν ὡς ἡ τῶν δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴ τῆς Ἑλλάδος ἦν ψυχὴ, τἀληθὲς εἰπεῖν. ἅμα γὰρ τά τε τούτων πνεύματα ἀπηλλάγη τῶν οἰκείων σωμάτων, καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀξίωμα ἀνῄρηται. μεγάλην μὲν οὖν ἴσως ὑπερβολὴν δόξομεν λέγειν· ῥητέον δ' ὅμως. ὥσπερ γὰρ εἴ τις

ἐκ

ἐκ τοῦ καθεστηκότος κόσμου τὸ φῶς ἐξέλοιπο, δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπας ὁ λειπόμενος ἡμῖν βίος γένοιτ' ἄν· οὕτω τῶνδε ἀνδρῶν ἀναιρεθέντων, ἐν σκότει, καὶ πολλῇ δυσκλείᾳ πᾶς ὁ περὶ τοῦ ζῆλος τῶν Ἑλλήνων γέγονε. διὰ πολλὰ δ' εἰκότως ὄντες τοιοῦτοι, διὰ τὴν πολιτείαν οὐχ ἥκιστα ἦσαν σπουδαῖοι. αἱ μὲν γὰρ διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι· δέος μὲν ἐνεργάζονται τοῖς πολίταις, αἰσχύνην δ' οὐ παριστᾶσιν. ἡνίκα γοῦν ὁ ἀγὼν ἔλθῃ τοῦ πολέμου, πᾶς τις εὐχερῶς ἑαυτὸν σώζει· συνειδὼς ὅτι ἐὰν τοὺς κυρίους, ἢ δώροις, ἢ δι' ἄλλης ἡστινοσοῦν ὁμιλίας ἐξαρέσηται, κἂν τὰ δεινότατα ἀσχημονήσῃ, μικρὸν ὄνειδος τὸ λοιπὸν αὐτῷ καταστήσεται. αἱ δὲ δημοκρατίαι πολλά τε ἄλλα καὶ καλὰ καὶ δίκαια ἔχουσιν, ὧν τὸν εὖ φρονοῦντα ἀντέχεσθαι δεῖ· καὶ τὴν παρρησίαν ἐκ τῆς ἀληθείας ἠρτημένην οὐκ ἔστιν ἀποστρέψαι τἀληθὲς δη-

δηλοῦν. οὔτε γὰρ πάντας ἐξαρέσασθαι τοῖς αἰσχρόν τι ποιήσασι δυνατὸν, ὅτι ὁ μόνος τἀληθὲς ὄνειδος λέγων λυπεῖ. καὶ γὰρ οἱ μηδὲν ἂν εἰπόντες αὐτοῖς βλάσφημον, ἄλλου γε λέγοντος χαίρουσιν ἀκούοντες. ἃ φοβούμενοι πάντες, εἰκότως τὴν τῶν μετὰ ταῦτα ὀνειδῶν αἰσχύνην, τόν τε προσιόντα ἀπὸ τῶν ἐναντίων κίνδυνον εὐρώστως ὑπέμειναν, καὶ θάνατον καλὸν εἵλοντο μᾶλλον, ἢ βίον αἰσχρόν. ἃ μὲν οὖν κοινῇ πᾶσιν ὑπῆρχε τοῖς δὲ τοῖς ἀνδράσιν εἰς τὸ καλῶς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν εἴρηται· γένος, παιδεία, χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, τῆς ὅλης πολιτείας ὑπόθεσις. ἃ δὲ κατὰ φυλὰς παρεκάλεσεν ἑκάστους εὐρώστους εἶναι, ταῦτ' ἤδη λέξω, ᾔδεσαν ἅπαντες Ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὐτῶν Ἐρεχθέα ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν, τὰς αὑτοῦ παῖδας ἃς Ὑακινθίδας καλοῦσιν, εἰς πρόϋπτον θάνατον δόντα

ἀνα-

ἀναλῶσαι. αἰσχρὸν οὖν ἡγοῦντο τὸν μὲν ἀπ' ἀθανάτων πεφυκότα πάντα ποιεῖν ἕνεκα τοῦ τὴν πατρίδα ἐλευθερῶσαι, αὐτοὶ δὲ φανῆναι θνητὸν σῶμα ποιούμενοι περὶ πλείονος, ἢ δόξαν ἀθάνατον. οὐκ ἠγνόουν Αἰγεῖδαι Θησέα τὸν Αἰγέως πρῶτον ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ πόλει. δεινὸν οὖν ἡγοῦντο τὴν ἐκείνου προδοῦναι προαίρεσιν· καὶ τεθνάναι μᾶλλον ἡροῦντο, ἢ καταλυομένης αὐτῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησι ζῆν φιλοψυχήσαντες. παρειλήφεσαν Πανδιονίδαι Πρόκνην, καὶ Φιλομήλαν τὰς Πανδίονος θυγατέρας ὡς ἐτιμωρήσαντο Τηρέα διὰ τὴν εἰς αὐτὰς ὕβριν. οὐ βιωτὸν οὖν ἐνόμιζον αὐτοῖς, εἰ μὴ συγγενεῖς ὄντες θυμὸν ἔχοντες ὅμοιον ἐκείναις φανήσονται, ἐφ' οἷς τὴν Ἑλλάδα ἑώρων ὑβριζομένην. ἠκηκόεσαν Λεοντίδαι μυθολογουμένας τὰς Λεωκόρας, ὡς αὑτὰς ἔδοσαν σφάγιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ

τῆς

τῆς χώρας. ὅτι δ' οὖν γυναῖκες ἐκεῖναι τοιαύτην ἔχον ἀνδρίαν. οὐ θεμιτὸν αὐτοῖς ὑπελάμβανον, χείροσιν ἀνδράσιν οὖσιν ἐκείνων φανῆναι. ἐμέμνηντο Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν ἐν οἷς Ὅμηρος ἕνεκα τῆς μητρός φησιν* Φαίδρας* Αἴθρας, Ἀκάμαντα εἰς Τροίαν στεῖλαι. ὁ μὲν οὖν παντὸς ἐπειρᾶτο κινδύνου τοῦ σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἕνεκα. οἱ δὲ τοὺς οἴκους σύμπαντας γονέας ἕνεκα τοῦ σῶσαι. πῶς οὐκ ἤμελλον πάντα κίνδυνον ὑπομένειν. οὐκ ἐλάνθανεν Οἰνεΐδας ὅτι Κάδμου μὲν Σεμέλη, τῆς δὲ υἱὸν ὄντα (ὃν οὐ πρέπον ἐστὶν ὀνομάζειν) ἐπὶ τοῦ δε τοῦ τάφου, τοῦ δὲ Οἰνεὺς γέγονεν ὃς ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐκαλεῖτο. κοινοῦ δ' ὄντος ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι τοῦ παρόντος κινδύνου, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἅπασαν ᾤοντο δεῖν ἀγωνίαν ἐκτεῖναι. ᾔδεσαν Κεκροπίδαι τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγὸν, τὰ μὲν ὡς ἐστὶ δράκων, τὰ δ' ὡς ἐστὶν ἄν-

θρω-

θρεπτὸς λεγόμενος, οὐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἢ παρὰ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ προσομοιοῦν ἀνθρώπῳ, τὴν ἀλκὴν δὲ δράκοντι. ἄξια δὴ τούτων πράττειν ὑπελάμβανον αὐτοῖς προσήκειν. ἐμέμνηντο Ἱπποθωντίδαι τῶν Ἀλώπης γάμων, ἐξ ὧν Ἱπποθόων ἔφυ, καὶ τὸν ἀρχηγὸν ᾔδεσαν, ὧν τὸ πρέπον φυλάττων ἐγὼ τῷ δὲ τῷ καιρῷ, τὸ σαφὲς εἰπεῖν ὑπερβαίνω. ἄξια δὴ τούτων ᾤοντο δεῖν προσήκειν ποιοῦντες ὀφθῆναι. οὐκ ἐλάνθανεν Αἰαντίδας ὅτι τῶν ἀριστείων στερηθεὶς Αἴας, ἀβίωτον ἑαυτῷ ἡγήσατο τὸν βίον. ἡνίκ' οὖν ὁ δαίμων ἄλλῳ τἀριστεῖα ἐδίδου, τότε τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι, τεθνάναι δεῖν ᾤοντο, ὥστε μηδὲν ἀνάξιον αὑτῶν παθεῖν. οὐκ ἠμνημόνουν Ἀντιοχίδαι Ἡρακλέους ὄντα Ἀντίοχον. δεῖν οὖν ἡγήσαντο, ἢ ζῆν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων, ἢ τεθνάναι καλῶς.

Οἱ μὲν οὖν ζῶντες οἰκεῖοι τούτων ἐλεει-

νοί,

νοὶ τοιούτων ἀνδρῶν ἐστερημένοι, καὶ συνηθείας πολλῆς, καὶ φιλανθρώπου διεζευγμένοι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματ' ἔρημα καὶ δακρύων καὶ πένθους πλήρη. οἱ δὲ εὐδαίμονες τῷ δικαίῳ λογισμῷ, πρῶτον μὲν ἀντὶ μικροῦ χρόνου εἰς πολὺν, καὶ τὸν ἅπαντα εὔκλειαν ἀγήρων καταλείπουσιν, ἐν ᾗ καὶ παῖδες οἱ τούτων ὀνομαστοὶ γραφήσονται, καὶ γονεῖς οἱ τούτων περίβλεπτοι γηροτροφήσονται, παραψυχὴν τοῦ πένθους τὴν τούτων εὔκλειαν ἔχοντες. ἔπειτα νόσων ἀπαθεῖς τὰ σώματα, καὶ λυπῶν ἄπειροι τὰς ψυχὰς, ἃς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν οἱ ζῶντες ἔχουσιν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ πολλῷ ζήλῳ τῶν νομιζομένων τυγχάνουσιν. οὓς γὰρ ἅπασα μὲν ἡ πατρὶς θάπτει δημοσίᾳ, κοινῶν δ' ἐπαίνων μόνοι τυγχάνουσι· ποθοῦσι δ' οὐ μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ πολῖται, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ὅσην Ἑλλάδα χρὴ προσειπεῖν· συμ-

πε-

πεπένθηκε δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης τὸ πλεῖστον μέρος, πῶς οὐ χρὴ τούτους εὐδαίμονας νομίζεσθαι; οὓς παρέδρους εἰκότως ἄν τις φήσαι τοῖς κάτω θεοῖς εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχοντας τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐν μακάρων νήσοις. οὐ γὰρ ἰδών τις οὐδὲ περὶ ἐκείνων ταῦτ' ἀπήγγελκεν, ἀλλ' οὓς οἱ ζῶντες ἀξίους ὑπειλήφαμεν τῶν ἄνω τιμῶν, τούτους τῇ δόξῃ καταμαντευόμενοι, κἀκεῖ τῶν αὐτῶν ἡγούμεθ' αὐτοὺς τυγχάνειν. ἔστι μὲν οὖν ἴσως χαλεπὸν, τὰς παρούσας συμφορὰς λόγῳ κουφίσαι· δεῖ δ' ὅμως πειρᾶσθαι, καὶ πρὸς τὰ παρηγοροῦντα τρέπειν τὴν ψυχὴν, ὡς τοὺς τοιούτους ἄνδρας γεγεννηκότας καὶ πεφυκότας αὐτοὺς ἐκ τοιούτων ἑτέρων, καλὸν ἐστι τὰ δεινὰ εὐσχημονέστερον τῶν ἄλλων φέροντας ὁρᾶσθαι, καὶ πάσῃ τύχῃ χρωμένους ὁμοίους εἶναι. καὶ γὰρ ἐκείνοις, ταῦτ' ἂν εἴη μάλιστ' ἐν κόσμῳ καὶ τιμῇ, καὶ πάσῃ τῇ

πόλει,

πόλει, καὶ τοῖς ζῶσι ταῦτ' ἂν ἐνέγκοι πλείστην εὐδοξίαν. χαλεπὸν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στερηθῆναι, καὶ ἐρήμοις εἶναι τὸν οἰκειοτάτων γηροτρόφων· σεμνὸν δέ γε ἀγήρως τιμὰς καὶ μνήμην ἀρετῆς δημοσίᾳ κτησαμένους ἐπιδεῖν, καὶ θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἠξιωμένους ἀθανάτων· λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός· καλὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας εὐδοξίας, καὶ τοῦ μὲν λυπηροῦ τούτου τὸν δαίμονα αἴτιον εὑρήσομεν ὄντα, ᾧ φύντας ἀνθρώπους εἴκειν ἀνάγκη· τοῦ δὲ τιμίου καὶ καλοῦ τὴν τῶν ἐθελησάντων καλῶς ἀποθνήσκειν αἵρεσιν. ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως πολλὰ λέξω τοῦτ' ἐπεσκεψάμην, ἀλλ' ὅπως τἀληθῆ· ὑμεῖς δὲ ἀποδυράμενοι, καὶ τὰ προσήκοντα ὡς χρὴ καὶ νόμιμα ποιήσαντες, ἄπιτε.

ΕΠΙ-

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ἐκ τῆς β'.
Συγγραφῆς τῆς τοῦ Θουκυδίδου
ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ἘΝ δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι, οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων, τρόπῳ τοιῷδε. Τὰ μὲν ὀστᾶ προτίθενται τῶν ἀπογενομένων, πρότριτα σκηνὴν ποιήσαντες, καὶ ἐπιφέρει τῷ αὑτοῦ ἕκαστος ἤν τι βούληται. ἐπειδὰν δὲ ἡ ἐκφορὰ ᾖ, λάρνακας κυπαρισσίνας

ἄγου-

ἄγουσιν ἅμαξαι, φυλῆς ἑκάστης μίαν. ἔνεστι δὲ καὶ τὰ ὀστᾶ ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς. μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν. ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων. καὶ γυναῖκες παρῆσαν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι. τιθέασιν οὖν ἐς τὸ δημόσιον σῆμα, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως. καὶ ἀεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλήν γε τοὺς ἐν Μαραθῶνι, ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες, αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. ἐπειδὰν δὲ κρύψωσι γῇ, ἀνὴρ ᾑρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως. ὃς ἂν γνώμῃ τε δοκῇ μὴ ἀξύνετος εἶναι, καὶ ἀξιώματι προήκῃ, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα. μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπέρχονται. ὧδε μὲν θάπτουσι. καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὁπότε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώτοις

τοῖς

τοῖς δὲ, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ἡρέθη λέγειν, καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῦ ὁμίλου, ἔλεγε τοιάδε.

ΟΙ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων, ἐπαινοῦσι τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν· ἐμοὶ δ᾽ ἂν ἀρκοῦν ἐδόκει εἶναι, ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων, ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμάς. οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι, εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται. ὅ, τε γὰρ ξυνειδὼς, καὶ εὔνους ἀκροατὴς, τάχ᾽ ἄν τι ἐνδεεστέρως

πρὸς

πρὸς ἃ βούλεταί τε καὶ ἐπίσταται νομίσειε
δηλοῦσθαι, ὅ, τε ἄπειρος, ἔστιν ἃ καὶ πλεο-
νάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ τὴν ἑ-
αυτοῦ φύσιν ἀκούοι. Μέχρι γὰρ τοῦδε, ἀ-
νεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἑτέρων λεγό-
μενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται
ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι, ὧν ἤκουσε· τῷ δὲ
ὑπερβάλλοντι αὐτῶν φθονοῦντες, ἤδη καὶ
ἀπιστοῦσιν. Ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως
ἐδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρὴ
καὶ ἐμὲ ἑπόμενον τῷ νόμῳ, πειρᾶσθαι
ὑμῶν τῆς ἑκάστου βουλήσεώς τε καὶ δόξης
τυχεῖν ὡς ἐπὶ πλεῖστον. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ
τῶν προγόνων πρῶτον, δίκαιον γὰρ αὐ-
τοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν
τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι. τὴν
γὰρ χώραν ἀεὶ οἱ αὐτοὶ οἰκοῦντες, διαδο-
χῇ τῶν ἐπιγιγνομένων, μέχρι τοῦδε, ἐ-
λευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν. καὶ
ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου, καὶ ἔτι μᾶλλον
οἱ πατέρες ἡμῶν. κτησάμενοι γὰρ πρὸς

οἷς ἐδέξαντο ὅσην ἔχομεν ἀρχὴν, οὐκ
ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον.
τὰ δὲ πλείω αὐτῆς, αὐτοὶ ἡμεῖς οἵδε, οἱ
νῦν ἔτι ὄντες, μάλιστα ἐν τῇ καθεστη-
κυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν. καὶ τὴν πόλιν
τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλε-
μον, καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. ὧν
ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα
ἐκτήθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ, ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν
βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πόλεμον ἐπιόντα
προθύμως ἠμυνάμεθα, μακρηγορεῖν
ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐάσω. ἀπὸ
δὲ οἵας τε ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ'
αὐτὰ, καὶ μεθ' οἵας πολιτείας, καὶ τρόπων
ἐξ οἵων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώ-
σας πρῶτον, εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαι-
νον, νομίζων ἐπί τε τῷ παρόντι, οὐκ
ἂν ἀπρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ, καὶ τὸν πάν-
τα ὅμιλον καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων ξύμφορον
εἶναι αὐτῶν ἐπακοῦσαι. χρώμεθα γὰρ πο-
λιτείᾳ οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους.

παρά-

παράδειγμα δὲ αὐτοὶ μᾶλλον ὄντες τισὶν, ἢ μιμούμενοι ἑτέρους, καὶ ὄνομα μὲν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ᾽ ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται. μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους, πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλέον ἐς τὰ κοινὰ, ἢ ἀπ᾽ ἀρετῆς προτιμᾶται. οὐδ᾽ αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν. καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ᾽ ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι᾽ ὀργῆς τὸν πέλας, οἱ καθ᾽ ἡδονήν τι δρᾶν ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι, ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες, τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν τε ἀεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει, καὶ τῶν νόμων,

καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται, καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσι. καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἡ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει· ἐπεισέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα· καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειοτέρᾳ τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦσθαι, ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε. τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος, ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφεληθείη· πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλέον καὶ ἀπάταις, ἢ τῷ

ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ. καὶ ἐν ταῖς παιδείαις, οἱ μὲν, ἐπιπόνῳ ἀσκήσει, εὐθὺς νέοι ὄντες, τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται· ἡμεῖς δὲ, ἀνειμένως διαιτώμενοι, οὐδὲν ἧσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμήριον δέ· οὔτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑκάστους, μεθ' πάντων δ' ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι· τήν τε τῶν πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες, οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι τὰ πλείω κρατοῦμεν. ἀθρόᾳ τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδείς πω πολέμιος ἐνέτυχε, διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν. ἢν δέ που μορίῳ τινὶ προσμίξωσι, κρατήσαντές τε τινὰς ἡμῶν, πάντας αὐχοῦσιν ἀπεῶσθαι, καὶ νικηθέντες, ὑφ' ἁπάντων ἡσσῆσθαι. καί τοι εἰ ῥᾳθυμίᾳ μᾶλλον ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεῖον, ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέ-

ἐθέλοιμεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι, μὴ ἀτολμοτέρους τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι· καὶ ἔντε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι, καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις. φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας, καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας· πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον ἐν καιρῷ ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα. καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινι αἰσχρὸν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ, αἴσχιον. ἔνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα, καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμμένοις, τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι. μόνοι γὰρ τόντε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα, οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν· καὶ αὐτοὶ ἤτοι κρίνομέν γε, ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον, ἢ ἐπὶ ἃ δεῖ

ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα, καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν, ἐκλογίζεσθαι. ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν, οἱ τά τε δεινὰ, καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες, καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων. καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς πολλοῖς. Οὐ γὰρ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες, κτώμεθα τοὺς φίλους. βεβαιότερος δὲ ὁ δράσας τὴν χάριν, ὥστε ὀφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σώζειν· ὁ δ' ἀντοφείλων, ἀμβλύτερος, εἰδὼς οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέροντος μᾶλλον λογισμῷ, ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς τινα ὠφελοῦμεν. ξυνελών τε λέγω, τήν τε πᾶσαν πόλιν, τῆς Ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι, καὶ καθ' ἕκαστον

δο-

δοκεῖν ἄν μοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν
ἐπὶ πλεῖστ' ἂν εἴδη, καὶ μετὰ χαρίτων μά-
λιστ' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὔταρκες
παρέχεσθαι. καὶ ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ πα-
ρόντι κόμπος τάδε μᾶλλον, ἢ ἔργων
ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς πό-
λεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε τῶν τρόπων ἐκτη-
σάμεθα, σημαίνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν
ἀκοῆς κρείσσων ἐς πεῖραν ἔρχεται, καὶ
μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγα-
νάκτησιν ἔχει ὑφ' οἵων κακοπαθεῖ, οὔτε
τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν, ὡς οὐχ ὑπ'
ἀξίων ἄρχεται. μετὰ μεγάλων δὲ ση-
μείων, καὶ οὐ δή τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν
δύναμιν παρασχόμενοι, τοῖς τε νῦν,
καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα· καὶ
οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέ-
του, οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει,
τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἡ ἀλήθεια
βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν,
καὶ γῆν ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ κα-

ἀναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα κακῶν τε κἀγαθῶν ἀΐδια ξυγκατοικίσαντες. περὶ τοιαύτης οὖν πόλεως οἵδε τε γενναίως, δικαιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτὴν, μαχόμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ τῶν λειπομένων πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν. διὸ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα, καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν εὐλογίαν ἅμα ἐφ᾽ οἷς νῦν λέγω φανερὰν σημείοις καθιστὰς, καὶ εἴρηται αὐτῆς τὰ μέγιστα, ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὕμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν· καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἰσόρροπος, ὥσπερ τῶνδε, ὁ λόγος τῶν ἔργων φανείη. δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν, πρώτη τε μηνύουσα, καὶ τελευταία βεβαιοῦσα, ἡ νῦν τῶνδε καταστροφή. καὶ γὰρ τοῖς τἆλλα χείροσι δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέ-

λέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδραγαθίαν προτίθεσθαι. ἀγαθῷ γὰρ κακὸν ἀφανίσαντες, κοινῶς μᾶλλον ὠφέλησαν, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἔβλαψαν. τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τὶς τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας ἐμαλακίσθη, οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς κἂν ἔτι διαφυγὼν αὐτὴν πλουτήσειεν, ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσατο. τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρείαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἠβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς μὲν, τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι. ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ ὑπὲρ τοῦ ἤδη ὁρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντες πεποιθέναι. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν, μᾶλλον ἡγησάμενοι, ἢ τῷ ἐνδόντες σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ' ἔργον, τῷ σώματι ὑπέμειναν, καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ τῆς

δόξης μᾶλλον, ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγη-
σαν. καὶ οἵδε μὲν προσηκόντως τῇ πό-
λει τοιοίδε ἐγένοντο. τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ
ἀσφαλεστέραν μὲν εὔχεσθαι, ἀτολμοτέ-
ραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολε-
μίους διάνοιαν ἔχειν, σκοποῦντας μὴ
λόγῳ μόνῳ τὴν ἀφέλειαν· ἣν ἄν τις
πρὸς οὐδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδότας
μηκύνοι, λέγων ὅσα ἐν τῷ τοὺς πολε-
μίους ἀμύνεσθαι, ἀγαθὰ ἔνεστιν· ἀλλὰ
μᾶλλον τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ'
ἡμέραν ἔργῳ θεωμένους, καὶ ἐραστὰς γι-
γνομένους αὐτῆς. καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη
δόξῃ εἶναι, ἐνθυμουμένους ὅτι τολμῶντες,
καὶ γιγνώσκοντες τὰ δέοντα, καὶ ἐν τοῖς
ἔργοις αἰσχυνόμενοι ἄνδρες αὐτὰ ἐκτή-
σαντο· καὶ ὁπότε καὶ πείρᾳ τοῦ σφαλείη-
σαν, οὐκουν καὶ τὴν πόλιν γε τῆς σφετέ-
ρας ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλι-
στον δὲ ἔρανον αὐτῇ προϊέμενοι. κοινῇ
γὰρ τὰ σώματα διδόντες, ἰδίᾳ τὸν ἀγή-

ρων

ρων ἔπαινον ἐλάμβανον, καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον, οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ᾽ ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι ἀεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῷ ἀείμνηστος καταλείπεται. Ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν, πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφὴ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ᾽ ἑκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον, ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιαιτᾶται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες, καὶ τὸ εὔδαιμον, τὸ ἐλεύθερον, τὸ δὲ ἐλεύθερον, τὸ εὔψυχον κρίναντες, μὴ περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους· οὐ γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες δικαιότερον ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου, οἷς ἐλπὶς οὐκ ἔστ᾽ ἀγαθοῦ, ἀλλ᾽ οἷς ἡ ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται, καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ διαφέροντα, ἤν τι πταίσωσιν. Ἀλγεινοτέρα γὰρ ἀνδρί γε φρόνημα ἔχοντι ἡ ἐν τῷ μετὰ τοῦ μαλακισθῆναι κά-

κωσις, ἢ ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνόμενος ἀναίσθητος θάνατος. διόπερ καὶ τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας, ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον, ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πολυτρόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες. τὸ δ' εὐτυχὲς, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἵδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ λύπης· καὶ ἐν οἷς ἐνευδαιμονῆσαί τε ὁ βίος ὁμοίως, καὶ ἐντελευτῆσαι ξυνεμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὂν, ὧν καὶ πολλάκις ἕξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτε καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε, καὶ λύπη οὐχ ὧν ἄν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὗ ἂν ἐθὰς γενόμενος, ἀφαιρεθείη. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι, οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι. ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνόμενοί τισιν ἔσονται· καὶ τῇ πόλει

διχό-

διχόθεν, ἔκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι, καὶ ἀσφαλείᾳ ξυνοίσειν. οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσον τι, ἢ δίκαιον βουλεύεσθαι, οἳ ἂν μὴ καὶ παῖδας ἐκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι κινδυνεύωσιν. ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλέονα, κέρδος ὃν, εὐτυχεῖτε βίον, ἡγεῖσθε, καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίζεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον. καὶ οὐκ ἐν τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινές φασι, μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι. παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε πάρεστε, ἢ ἀδελφοῖς, ὁρῶ μέγαν τὸν ἀγῶνα. Τὸν γὰρ οὐκ ὄντα ἅπας εἴωθεν ἐπαινεῖν· καὶ μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς οὐχ ὅμοιοι, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθεῖτε. φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον. τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν, ἀνανταγωνίστῳ εὐνοίᾳ τετίμηται. εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχείᾳ παραινέσει

ἅπαν σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι, ὑμῖν, μεγάλη ἡ δόξα, καὶ οἷς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ. εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον, ὅσα εἶχον πρόσφορα. καὶ ἔργῳ, οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν, ἤδη κεκόσμηνται. τὰ δὲ, αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε δημοσίᾳ ἡ πόλις μέχρις ἥβης θρέψει, ὠφέλιμον στέφανον τοῖς δέ τε, καὶ τοῖς λειπομένοις τῶν τοιῶνδε ἀγώνων προτιθεῖσα. Ἆθλα γὰρ οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖσδε καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσι· νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὃν προσήκει ἑκάστῳ, ἄπιτε.

Τοιόσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ.

IHS

ΕΠΙ-

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΑΛΛΙΜΑΚΟΥ.

Τῇδε Σάων ὁ Δίκωνος Ἀκάνθιος ἱερὸν ὕπνον
Κοιμᾶται· θνήσκειν μὴ λέγε τοὺς ἀγαθούς.

Τοῦ αὐτοῦ.

Εἶπέ τις, Ἡράκλειτε, τεὸν μόρον· ἐς δέ με δάκρυ
Ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι.
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' Ἁλικαρνασσεῦ τετράπαλαι σποδίη.
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες· ᾗσιν ὁ πάντων

Ἁρπακτὴρ ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βα-
λεῖ.

ΑΡΧΙΟΥ.

Ὁ Πρὶν ἀελλοπόδων λάμψας πλέον Αἰετὸς ἵππων.
Ὁ πρὶν ὑπαὶ μίτραις κῶλα καθαψάμενος,
Ὃν Φοῖβος χρησμῳδὸς ἀέθλιον ἔστεφε Πυθοῖ,
Ὀρνύμενον πτάνοις ὠκυπέταις ἴκελον,
Καὶ Νεμέη βλοσυροῖο τιθηνήτειρα λέοντος,
Πῖσά τε, καὶ δοιὰς ἠόνας Ἴσθμὸς ἔχων·
Νῦν κλοιῷ δειρὴν πεπεδημένος, οἷα χαλινῷ,
Καρπὸν ἐλᾷ Δηοῦς ὀκρυόεντι λίθῳ·

Ἴσθων

Ἴσην μοῖραν ἔχων Ἡρακλεῖ· καὶ γὰρ ἐκεῖνος
Τόσσ' ἀνύσας, δούλην ζεύγλαν ἐφηρμόσατο.

ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Φοῖβον ἀνηναμένη ποτὲ Δάφνη, νῦν ἀνέτειλε,
Καίσαρος ἐκ βωμοῦ κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐκ δὲ θεοῦ θεὸν εὗρεν ἀμείμονα. Λητοΐδην γὰρ
Ἐχθήρασα, φιλεῖ Ζῆνα τὸν Αἰνεάδην.
Ῥίζαν δ' οὐκ ἀπὸ γῆς μητρὸς βάλεν, ἀλλ' ἀπὸ πέτρης,
Καίσαρι μὴ τίκτειν οὐδὲ λίθος δύναται.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ψιττακὸς ὁ βροτόγηρυς, ἀφεὶς λυγοτευχέα κύρτον,
Ἤλυθεν εἰς δρυμοὺς ἀνθοφυεῖ πτέρυγι.
Αἰεὶ δ' ἐκμελετῶν ἀσπάσμασι Καίσαρα κλεινὸν
Οὐδ' ἀν' ὄρη λήθην ἤγαγεν οὐνόματος.
Ἔδραμε δ' ὠκυδίδακτος ἅπας οἰωνὸς, ἐρίζων
Τὶς φθῆναι δύναται δαίμονι χαῖρ' ἐνέπειν.
Ὀρφεὺς θῆρας ἔπεισεν ἐν οὔρεσιν· ἐς δὲ σε Καῖσαρ,
Νῦν ἀκέλευστος ἅπας ὄρνις ἀνακρέκεται.

ΑΝΑ-

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΟΣ ΤΗΙΟΥ.

Εἰς τὸ ἀφθόνως ζῆν. α΄.

ΟΥ' μοι μέλει Γύγαο
Τοῦ Σάρδεων ἄνακτος·
Οὔθ' αἱρέει με χρυσὸς
Οὐδὲ φθονῶ τυράννοις·
Ἐμοὶ μέλει μύροισι
Καταβρέχειν ὑπήνην
Ἐμοὶ μέλει ῥόδοισι
Καταστέφειν κάρηνα.
Τὸ σήμερον μέλει μοι·
Τὸ, δ' αὔριον τίς οἶδεν;
Ἕως οὖν ἔτ' εὐδί' ἐστὶ,
Καὶ πῖνε καὶ κύβευε
Καὶ σπένδε τῷ Λυαίῳ.
Μὴ νοῦσος, ἤν τις ἔλθῃ,
Λέγῃ, σὲ μηδὲ πίνειν.

Εἰς τὸ δεῖν πίνειν. β'.

Ἡ γῆ μέλαινα πίνει,
Πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν·
Πίνει θάλασσα δ' αὔρας,
Ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν,
Τὸν δ' ἥλιον σελήνη.
Τί μοι μάχεσθ', ἑταῖροι,
Καὐτῷ θέλοντι πίνειν;

Εἰς χρυσόν. γ'.

Ὁ πλοῦτος εἴγε χρυσοῦ
Τὸ ζῆν παρῆχε θνητοῖς,
Ἐκαρτέρουν φυλάττων·
Ἵν' ἂν θανεῖν ἐπέλθῃ,
Λάβῃ τι, καὶ παρέλθῃ.
Εἰ δ' οὐδὲ τὸ πρίασθαι
Τὸ ζῆν ἔνεστι θνητοῖς,

Τί

Τί καὶ μάτην στενάζω;
Τί καὶ γόους προπέμπω,
Θανεῖν γὰρ εἰ πέπρωται,
Τί χρυσὸς ὠφελεῖ με;
Ἐμοὶ γένοιτο πίνειν·
Πιόντι δ' οἶνον ἡδὺν
Ἐμοῖς φίλοις συνεῖναι.

Εἰς τὸ Ἔαρ. δ'.

Ἴδε, πῶς Ἔαρος φανέντος,
Χάριτες ῥόδα βρύουσιν.
Ἴδε, πῶς κῦμα θαλάσσης
Ἁπαλύνεται γαλήνῃ.
Ἴδε, πῶς νῆσσα κολυμβᾷ,
Ἴδε, πῶς γέρανος ὁδεύει·
Ἀφελῶς δ' ἔλαμψε Τιτάν.
Νεφελῶν σκιαὶ δονοῦνται,
Τὰ βροτῶν δ' ἔλαμψεν ἔργα.
Καρποῖσι γῆ προκύπτει·
Καρπὸς ἐλαίας προκύπτει·

Βρομίου στέφεται τὸ νᾶμα,
Κατὰ φύλλον, καὶ κλάδια
Καθελὼν ἤνθισε καρπός.

Εἰς Τέττιγα. έ.

Μακαρίζομέν σε, τέττιξ,
Ὅτι δενδρέων ἐπ' ἄκρων
Ὀλίγην δρόσον πεπωκὼς,
Βασιλεὺς ὅπως, ἀείδεις.
Σὰ γάρ ἐστι κεῖνα πάντα,
Ὁπόσα βλέπεις ἐν ἀγροῖς,
Κὠπόσα φέρουσιν Ὧραι.
Σὺ γὰρ εἶ φίλος γεωργῶν,
Ἀπὸ μηδενός τι βλάπτων.
Σὺ δὲ τίμιος βροτοῖσι,
Θέρεος γλυκὺς προφήτης.
Φιλέουσι μέν σε Μοῦσαι,
Φιλέει δὲ Φοῖβος αὐτὸς,
Λιγυρὴν δ' ἔδωκεν οἴμην.
Τὸ δὲ γῆρας οὔ σε τείρει.

Σο-

Σοφὲ, γηγενὴς, φίλυμνε,
Α'παθὴς, ἄναιμ', ἄσαρκε,
Σχεδὸν εἶ θεοῖς ὅμοιος.

Εἰς τὸ γῆρας. ϛʹ.

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη
Κρόταφοι, κάρη δὲ λευκόν·
Χαρίεσσα δ' οὐκ ἔθ' Ἥβη
Πάρα· γηραλέοι δ' ὀδόντες·
Γλυκεροῦ δ' οὐκ ἔτι πολλὸς
Βιότου χρόνος λέλειπται.
Διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω
Θαμὰ, Τάρταρον δεδοικώς·
Α'ΐδεω γάρ ἐστι δεινὸς
Μυχός· ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν
Κάθοδος· καὶ γὰρ ἕτοιμον
Καταβάντι μὴ 'ναβῆναι.

* * * *
* * *

Εἰς

Εἰς ἑαυτὸν. ζʹ.

Ἐπεὶ βροτὸς γ᾽ ἐτέχθην,
Βιότου τρίβον ὁδεύειν,
Χρόνον, ὃς παρῆλθεν, ἔγνων·
Ὃν ἔχω δραμεῖν, τίς οἶδε;
Μέθετέ με, φροντίδες, ἤδη,
Οὐδὲν ἔστω σοί τε κἀμοί·
Πρὶν ἐμὲ φθάσῃ τελευτὴ,
Παίξω, γελάσω, χορεύσω
Μετὰ τοῦ καλοῦ Λυαίου.

Εἰς ἑαυτόν. ηʹ.

Ὅταν πίω τὸν οἶνον,
Εὕδουσιν αἱ μέριμναι·
Τί μοι γόων, τί μόχθων,
Τί μοι μέλει μεριμνῶν;
Θανεῖν με δεῖ κἂν μὴ θέλω.
Τί δὲ τὸν βίον πλανῶμαι;

Πίω-

Πίωμεν οὖν τὸν οἶνον,
Τὸν τοῦ Καλοῦ Λυαίου·
Σὺν τῷ πιεῖν γὰρ ἡμᾶς,
Εὕδουσι αἱ μέριμναι.

Εἰς ἑαυτὸν. θ΄.

Ἐγὼ γέρων μέν εἰμι,
Νέων πλέον δὲ πίνω·
Κἂν δεήσῃ με χορεύειν,
Σκῆπτρον ἔχω τὸν ἀσκόν·
Νάρθηξ γὰρ οὐδέν ἐστιν.
Ὁ μὲν θέλων μάχεσθαι,
Πάρεστι γὰρ, μαχέσθω.
Ἐμοὶ κύπελλον, ὦ παῖ,
Μελιχρὸν οἶνον, ἡδὺν,
Ἐγκεράσας φόρησον.
Ἐγὼ γέρων μέν εἰμι·
Σειληνὸν ἐν μέσοις δὲ
Μιμούμενος χορεύσω.

Εἰς ἑαυτὸν. ι'.

Ο῞Τ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Πότε μοι ἦτορ ἰανθὲν
Μούσας ἄρχεται λιγαίνειν.
Ο῞τ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Ἀπορίπτεται μέριμνα,
Πολυφροντίδες τε βουλαὶ
Ἐς ἁλικτύπους ἀήτας.
Ο῞τ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον
Φιλοπαίγμων τότε Βάκχος
Πολυανθέσιν μ' ἐν αὔραις
Δονέει μέθῃ γανώσας.
Ο῞τ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Στεφάνους ἄνθεσι πλέξας,
Ἐπιθεὶς δὲ τῷ καρήνῳ,
Μέλπω βιότου γαλήνην.
Ο῞τ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Ὑποκύρτοισι κυπέλλοις,
Τὸν ἐμὸν νόον γ' ἁπλώσας
Θιάσῳ γέγηθα κούρων.

Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Τόδε μοι μόνῳ τὸ κέρδος·
Τόδ' ἐγὼ λαβὼν ἀποίσω·
Τὸ θανεῖν γὰρ μετὰ πάντων.

Εἰς Διόνυσον. ιά.

Ὁ Τὸν ἐν πόνοις ἀτειρῆ,
Νέον ἐν πόθοις ἀταρβῆ,
Καλὸν ἐν πότοις χορευτὴν
Τελέων, θεὸς κατῆλθεν,
Ἁπαλὸν βροτοῖσι φίλτρον,
Πότον ἄστονον, κομίζων·
Γόνον ἀμπέλου τὸν οἶνον
Πεπεδημένον γ' ὀπώραις
Ἐπὶ κλημάτων φυλάσσων.
Ἵν' ὅταν τάμωσι βότρυν,
Ἄνοσοι μένωσι πάντες,
Ἄνοσοι δέμας θητὸν,
Ἄνοσοι γλυκύν τε θυμὸν,
Ἐς ἔτους φανέντος ἄλλου.

Ὅτι πίνειν δεῖ μετρίως. ιβ′.

Ἄγε δή, φέρ' ἡμῖν, ὦ παῖ,
Κελέβην, ὅπως ἄμυστιν
Προπίω· τὰ μὲν δέκ' ἔγχει
Ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
Κυάθους· ὑβρισιάσαν
Φρένα δεῦτε Βασσάρησιν.
Ἄγε δῶτε· μηκέθ' οὕτω,
Πατάγῳ τε κἀλαλητῷ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ
Μελετῶμεν· ἀλλὰ καλοῖς
Ὑποπινόμεθ' ἐν ὕμνοις.

Εἰς ἑαυτόν. ιγ′.

Ὅτ' ἐγὼ νέων ὅμιλον
Ἐσορῶ, πάρεστι ἥβη·
Τότε δή, τότ' ἐς χορείην
Ὁ γέρων ἐγὼ πτερῦμαι.

Πεφιλημένόν με, Κυβήβα,
Ρ'όδα δὸς, θέλω ςέφεσθαι.
Πολιὸν δὲ γῆρας ἥκας
Νέ@ ἐν νέοις χορεύσω.
Διονυσίης δὲ μοί τις
Φερέτω δῶρον ὀπώρης,
Ι'ν' ἴδῃ γέροντος ἀλκὴν,
Δεδαηκότ@ μὲν εἰπεῖν,
Δεδαηκότ@ δὲ πίνειν,
Χαρίεντως δὲ μανῆναι.

Εἰς ἑαυτὸν. ιδ'.

Α'Φες με, τὺς θεὺς σοι,
Πιεῖν, πιεῖν ἀμυσί.
Θέλω, θέλω μανῆναι,
Ε'μαίνετ' Α'λκμαίων τε,
Χὠ λευκόπυς Ο'ρέςης,
Τὰς μητέρας κτανόντες.
Ε'γὼ δὲ μηδένα κτὰς,
Πιὼν δ' ἐρυθρὸν οἶνον,

Θέλω, θέλω μανῆναι.
Ἐμαίνεθ' Ἡρακλῆς πρὶν,
Δεινὴν κλονῶν φαρέτρην,
Καὶ τόξον Ἰφίτειον·
Ἐμαίνετο πρὶν Αἴας,
Μετ' ἀσπίδος κραδαίνων
Τὴν Ἕκτορος μάχαιραν:
Ἐγὼ δ' ἔχων κύπελλον,
Καὶ στέμμα τοῦτο χαίταις,
Οὐ τόξον, οὐ μάχαιραν,
Θέλω, θέλω μανῆναι.

Εἰς Ἔρωτα. ιέ.

ΤΟν Ἔρωτα γὰρ τὸν ἁβρὸν
Μέλπομαι, βρύοντα μίτραις
Πολυανθέμοις, ἀείδων·
Ὅδε καὶ θεῶν δυνάστης,
Ὅδε καὶ βροτοὺς δαμάζει.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

Τῶν Ὀλυμπίων Εἶδος ιά.
Ἀγησιδάμῳ, τόκος.

= στροφὴ ά. κώλων ς'. =

Ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλεῖστα
Χρῆσις· ἔστιν δ' οὐρανίων ὑδάτων
Ὀμβρίων, παίδων νεφέλας.
Εἰ δὲ σὺν πόνῳ τις εὖ πράσσοι, μελιγάρυες ὕμνοι
Ὕστερον ἀρχαὶ λόγων τέλλεται,
Καὶ πιστὸν ὅρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς.

= ἀντιστροφὴ ά. κώλων ς'. =

Ἀφθόνατος δ' αἶνος Ὀλυμπιονίκαις

Οὗτος ἄγκειται. Τὰ μὲν ἀμετέρα
Γλῶσσα ποιμαίνειν ἐθέλει.
Ἐκ Θεοῦ δ᾽ ἀνὴρ σοφαῖς ἀνθεῖ ἔσαεὶ
πραπίδεσσιν.
Ἴσθι νῦν, Ἀρχεστράτου παῖ, τεᾶς,
Ἀγησίδαμε, πυγμαχίας ἕνεκεν

ἐπῳδὸς α. κώλων ι.

Κόσμον ἐπὶ στεφάνῳ χρυσέας ἐλαίας
Ἁδυμελῆ κελαδήσω, τῶν Ἐπι-
ζεφυρίων Λοκρῶν γενεὰν ἀλέγων.
Ἔνθα συγκωμάξατ᾽. Ἐγγυάσομαι
Μή μιν, ὦ Μοῖσαι, φυγόξενον στρα-
τὸν,
Μηδ᾽ ἀπείρατον καλῶν,
Ἀκρόσοφον δὲ καὶ αἰχματὰν ἀφί-
ξεσθαι. Τὸ γὰρ
Ἐμφυὲς, οὔτ᾽ αἴθων ἀλώπηξ,
Οὔτ᾽ ἐρίβρομοι λέοντες,
Διαλλάξαιντο ἦθος.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

Τῶν Πυθίων εἶδος ζ.

Μεγακλεῖ Ἀθηναίῳ τεθρίππῳ.

= ςροφὴ. κώλων ζ. =

Κάλλιςον αἱ μεγαπόλιες Ἀθᾶναι
Προοίμιον Ἀλκμανιδᾶν
Εὐρυσθενεῖ γενεᾷ, κρηπῖδ' ἀοιδᾶν
Ἵπποισι βαλέσθαι. Ἐπεὶ
Τίνα πάτραν; τίνα τ' οἶκον
Ναίοντ' ὀνυμάξομαι
Ἐπιφανέστερον Ἑλλάδι πύθεσθαι;

= ἀντιςροφή. κώλων ζ. =

Πάσαισι γὰρ πολίεσι λόγος ὁμιλεῖ
Ἐρε-

Ἐρεχθέος ἀστῶν, Ἀπόλ-
λων, οἵ τεόν γε δόμον Πυθῶνι δίᾳ
Θαητὸν ἔτευξαν. Ἄγον-
τι δέ με πέντε μὲν Ἰσθμοῖ
Νῖκαι· μία δ' ἐκπρεπὴς
Διὸς Ὀλυμπιάς· δύο δ' ἀπὸ Κίῤ-
ῥας,

ἐπῳδός. κώλων θ'.

Ὦ Μεγάκλεες, ὑ-
μαί τε καὶ προγόνων·
Νέᾳ δ' εὐπραγίᾳ
Χαίρω τι· τὸ δ' ἄχνυμαι,
Φθόνον ἀμειβόμενον
Τὰ καλὰ ἔργα. Φαντί γε μὰν,
Οὕτω κεν ἀνδρὶ πὰρ μονίμαν
Θάλλοισαν εὐδαιμονίαν,
Τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

Νομεὺς, ἢ Βουκόλοι
Εἰδύλλιον θ′.

ΔΑΦΝΙΣ, καὶ ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

ΜΕ. Βωκολιάσδεο, Δάφνι. τὺ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος
ᾨδᾶς ἄρχεο πρᾶτος, ἐφεψάσθω δὲ Μενάλκας.
Μόσχως βωσὶν ὑφέντες· ἐπὶ στείραισι δὲ ταύρως.
Χ' οἱ μὲν ἅμα βόσκοιντο, καὶ ἐν φύλλοισι πλανῷντο
Μηδὲν ἀπιμαγελεῦντες. ἐμὶν δὲ τὺ βωκολιάσδευ
Ἔμποθεν. ἄλλωθεν δὲ γ' ὑποκρίνοιτο Μενάλκας.
ΔΑ. Ἁδὺ μὲν ἁ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ

ἁδὺ δὲ χ' ἁ βῶς.
Ἁδὺ δὲ χ' ἁ σύριγξ, χὠ βωκόλος· ἁδὺ δὲ κἠγών.
Ἔντι δέ μοι παρ' ὕδωρ ψυχρὸν στιβάς· ἐν δὲ νένασται
Λευκᾶν ἐκ δαμαλᾶν καλὰ δέρματα, τάς μοι ἀπάσας
Λὶψ κόμαρον τρωγοῖσας ἀπὸ σκοπιᾶς ἐτίναξε.
Τῶ δὲ θέρευς φρυγόντος ἐγὼ τόσσον μελεδαίνω,
Ὅσον ἐρῶν τι πατρὸς μύθων, καὶ ματρὸς ἀκούειν.
Οὔπω Δάφνις ἄεισεν ἐμίν· οὔπω δὲ Μενάλκας.
ΜΕ. Αἴτνα μᾶτερ ἐμά, κἠγὼ καλὸν ἄντρον ἐνοικῶ
Κοίλαις ἐν πέτρῃσιν· ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄϊς, πολλὰς δὲ χιμαίρας,

Ὧν

Ὧν μοι πρὸς κεφαλᾷ καὶ παρ̀ ποσὶ κώεα κεῖται.
Ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χοριαζεῖ, ἐν πυρὶ δ' αὖαι
Φαγοὶ χειμαίνοντος· ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὤραν
Χείματος, ἢ νωδὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος,
Τοῖς μὲν ἐπεπλατάγησα, καὶ αὐτίκα δῶρον ἔδωκα.
Δάφνιδι μὲν κορύναν, τάν μοι πατρὸς ἔτρεφεν ἀγρὸς
Αὐτοφυᾶ. τὰν οὐδ' ἂν ἴσως μωμάσατο τέκτων.
Τήνῳ δὲ στρόμβω καλὸν, ὄστρακον, οὗ κρέας αὐτὸς
Σιτάθην, πέτραισιν ἐν Ἰκαρίαισι δοκεύσας,
Πέντε ταμὼν, πέντ' οὖσιν. ὁ δ' ἐγκαναχήσατο κόχλῳ.
Βουκολικαὶ μῶσαι μάλα χαίρετε,

τε, φαίνετε δ' ᾠδὰν
Τὰν ποκ' ἐγὼ τήνοισι παρὼν ἄεισα νομεῦσι.
Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγδόνα φύσῃς.
Τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ.
Ἴρηκες δ' ἴρηξιν· ἐμὶν δ' ἁ μῶσα, καὶ ᾠδά.
Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος· οὔτε γὰρ ὕπνος.
Οὔτ' ἔαρ ἐξαπίνας γλυκερώτερον, οὔτε μελίσσαις
Ἄνθεα, ὅσσον ἐμὶν μῶσαι φίλαι. οὓς γὰρ ὁρῶσαι
Γαθεῦσιν, τὼς δ' οὔτι ποτῷ δαλήσατο Κίρκα.

ΤΕΛΟΣ.